

Βασίλειο Πόντου. 2

Η διοικητική οργάνωση του Βασιλείου του Πόντου.

Η αποκατάσταση της διοικητικής οργάνωσης του Βασιλείου βασίζεται σε λίγα στοιχεία και σε παραλληλισμούς με άλλα σύγχρονα με αυτό βασίλεια της εποχής.

ο βασιλιάς (δυναστεία των Μιθριδατών)

γιοί και οι φίλοι του βασιλιά

Στρατηγός και του Φρούραρχος (στρατιωτικά αξιώματα)

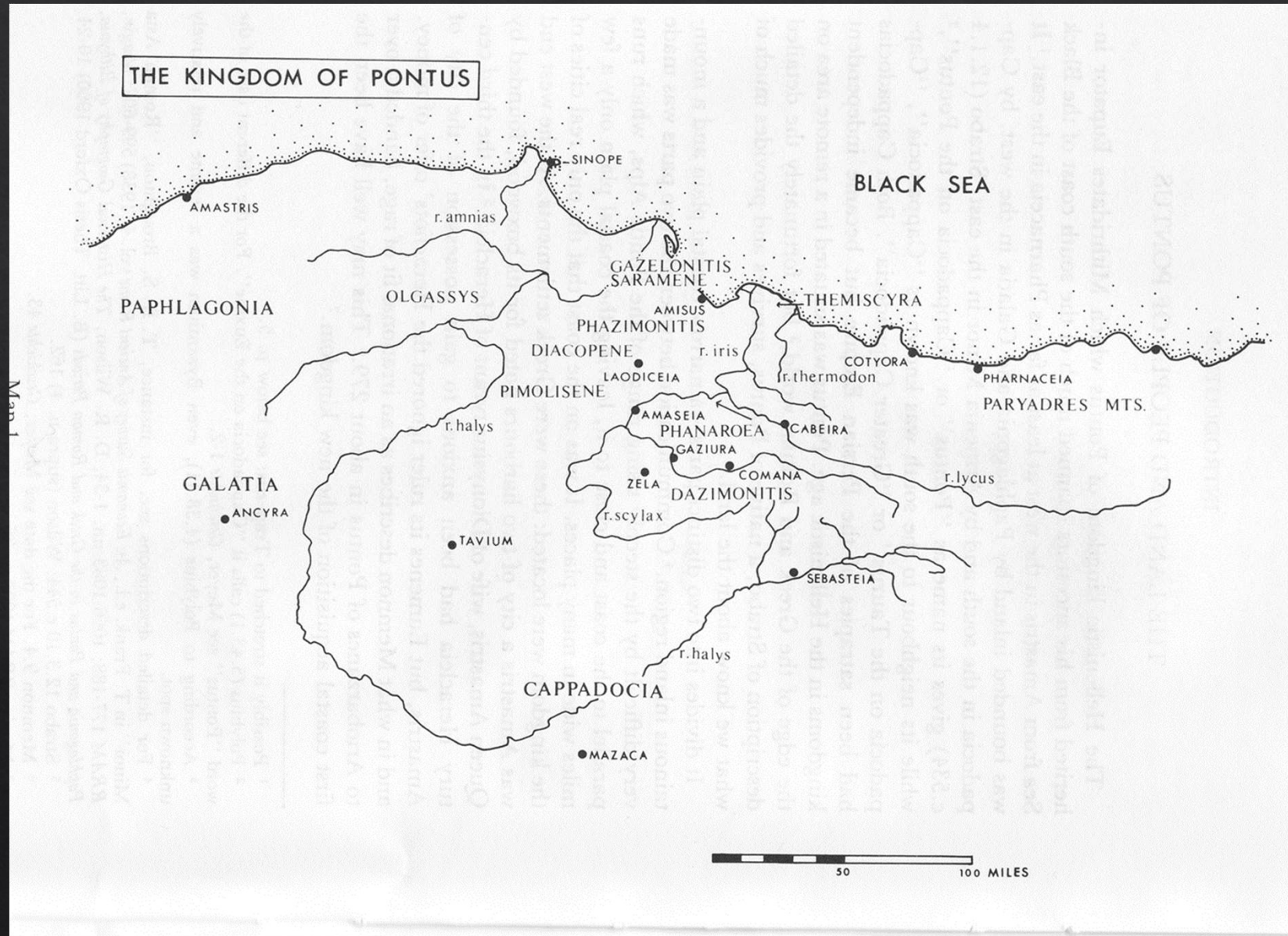
Μέλη του Ιερατείου

Αυλή : φιλόσοφοι, μουσικοί, ιατροί και αρωματοποιοί

Ευνούχοι (Τρύφων, Κλεοχάρης. Γνωστότερος όλων ήταν ο Βάκχος)

Το μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού του Βασιλείου του Πόντου κατοικούσε στα μεγάλα αστικά κέντρα, στις παραδοσιακές ελληνικές πόλεις των παραλίων και στις νεοϊδρυόμενες πόλεις στην ενδοχώρα (Φαρνάκεια, Ευπατορία, Λαοδίκεια, Κόμανα)

Αδιευκρίνιστη παραμένει η εικόνα στο εσωτερικό των πόλεων, καθώς άγνωστη είναι η διοικητική οργάνωσή τους, τα αξιώματα και οι τίτλοι των κυβερνητών αξιωματούχων.

Το μόνο στοιχείο στο οποίο βασίζεται η θεωρία πως οι ελληνικές πόλεις διατήρησαν σε κάποιο βαθμό την αυτονομία τους στα πλαίσια του Βασιλείου του Πόντου είναι το γεγονός πως στις αρχές το 96 π.Χ. δόθηκε σε δεκατρείς από αυτές (Αμάσεια, Αμισός, Κάβακτα, Γαζίουρα, Κάβειρα, Κόμανα, Λαοδίκεια, Φαρνάκεια, Πιμόλισσα, Τάυλαρα, Σινώπη, Άμαστρις και Ηράκλεια) το δικαίωμα να εκδώσουν νομίσματα.

Οι μεγάλες και δυναμικές πόλεις του Βασιλείου του Πόντου έχουν ισχυρή οχύρωση.
Η δομή των πόλεων αυτών παραπέμπει σε αυτή των πόλεων-εδρών των περιφερειών του Βασιλείου της Καππαδοκίας.

Τοκάτη - Tokat

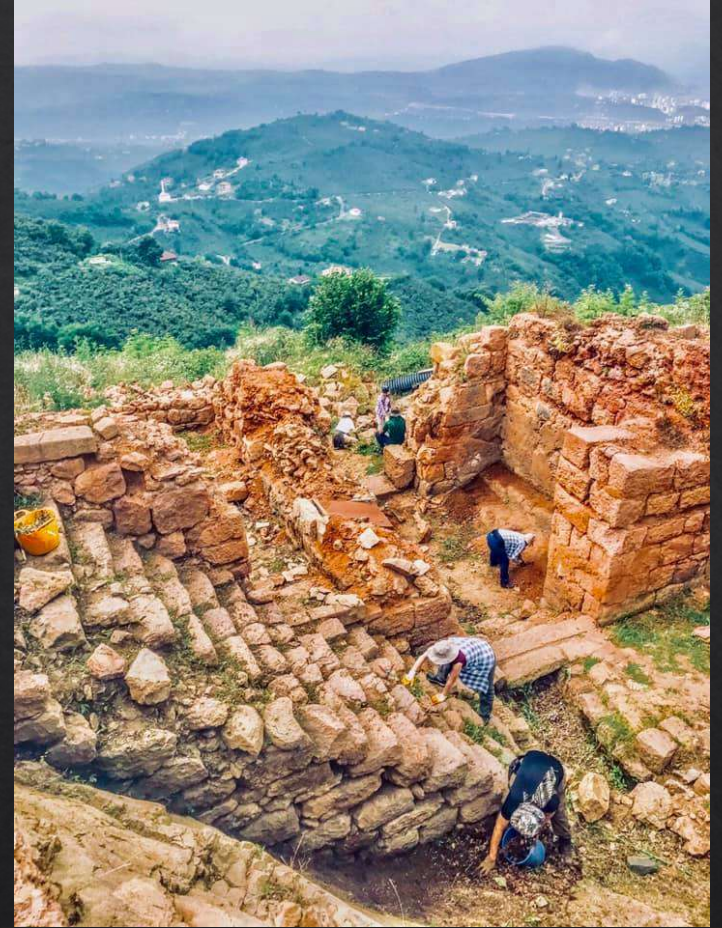
Τάλαυρα - Turchal

Φαίνεται πως το Βασίλειο του Πόντου, όπως και τα υπόλοιπα ελληνιστικά βασίλεια ήταν διαιρεμένο σε πολλές περιφέρειες, κέντρα των οποίων ήταν οι καλά οχυρωμένες πόλεις του.

Οι διοικητές των περιφερειών, προέρχονταν από το περιβάλλον του βασιλιά και οι αρμοδιότητες τους περιλάμβαναν τον οικονομικό και στρατιωτικό τους έλεγχο. Μόνο με ένα τέτοιο αποκεντρωτικό σύστημα διοίκησης θα ήταν δυνατός ο έλεγχος της τεράστιας έκτασης στην οποία εκτεινόταν το βασίλειο.

Αδιευκρίνιστος παραμένει ο ρόλος που είχαν στο διοικητικό σύστημα οι ελληνικές πόλεις. Φαίνεται πως και αυτές αποτελούσαν μέρος της διοικητικής οργάνωσης, ομοίως με τις υπόλοιπες πόλεις του Βασιλείου του Πόντου

Ο ύπατος Πομπήιος, κατά την παραμονή του στον Πόντο, διέταξε να κτιστούν οι είσοδοι των σηράγγων, προκειμένου να μην είναι δυνατή η χρήση τους από τους αντιπάλους του. Ένας γιός του Φαρνάκη ΙΙ, ο Αρσάκης υπήρξε θύμα αυτής της στρατηγικής του Πομπηίου. Ο Αρσάκης, που ηγεμόνευε παρά τη θέληση των Ρωμαίων έπαρχων, επαναστάτησε εναντίον τους. Ωστόσο μετά από σύντομο χρονικό διάστημα τον συνέλαβαν. Κατάφερε, ωστόσο, να δραπετεύσει και κατέφυγε στην περιοχή της Φαζημώνος, στο οχυρό Σαγύλιον κοντά στην Αμάσεια. Εκεί όμως βρήκε σφραγισμένες τις σήραγγες, από όπου θα μπορούσε να προμηθευτεί νερό με αποτέλεσμα να αποδυναμωθεί λόγω της εξαθλίωσης και τελικά να συλληφθεί ξανά από τις δυνάμεις του Πομπηίου.

Οι μοναδικές δομές εντός του Βασιλείου του Πόντου που απολάμβαναν αυτονομία και ανεξαρτησία ήταν τα μεγάλα ιερά (temple-states), τα οποία διοικούνταν από τους Αρχιερείς

Aynali-Magara

ΤΕΣ ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ

Αμάσεια. Η πρώτη πρωτεύουσα του Βασιλείου του Πόντου

αμάς = οχυρό

Πρώτοι κάτοικοι
σημιτικής
καταγωγής.

Σύμφωνα με τον μύθο
ιδρυτής της πόλης
ήταν ο Ερμής.

ἡ δ' ἡμετέρα πόλις κεῖται μὲν ἐν φάραγγι βαθείᾳ καὶ
μεγάλῃ, δι' ἧς ὁ Ἴρις φέρεται ποταμός,
κατεσκευάσται δὲ θαυμαστῶς προνοία τε καὶ φύσει,
πόλεως τε ἅμα καὶ φρουρίου παρέχεσθαι χρεῖαν
δυναμένη: πέτρα γὰρ ὑψηλὴ καὶ περὶ κρημνος
κατερρωγυῖα ἐπὶ τὸν ποταμόν, τῇ μὲν ἔχουσα τὸ
τεῖχος ἐπὶ τῷ χεῖλει τοῦ ποταμοῦ καθ' ὃ ἡ πόλις
συνώκισται, τῇ δ' ἀνατρέχον ἐκατέρωθεν ἐπὶ τὰς
κορυφάς: δύο δ' εἰσὶ συμφυεῖς ἀλλήλαις
πεπυργωμέναι παγκάλως: ἐν δὲ τῷ περιβόλῳ τούτῳ
βασίλειά τ' ἐστὶ καὶ μνήματα βασιλέων...ἔχει δὲ καὶ
ὕδρεϊα ἐντὸς ἀναφαίρετα, συρίγγων τετμημένων δυεῖν,
τῆς μὲν ἐπὶ τὸν ποταμόν τῆς δ' ἐπὶ τὸν ἀύχένα:
ἐπέζευκται δὲ γέφυρα τῷ ποταμῷ μία μὲν ἀπὸ τῆς
πόλεως ἐπὶ τὸ προάστειον, ἄλλη δ' ἀπὸ τοῦ
προαστείου πρὸς τὴν ἔξω χώραν...ταῦτα μὲν τὰ
ἀρκτικὰ μέρη τῆς τῶν Ἀμασέων χώρας.

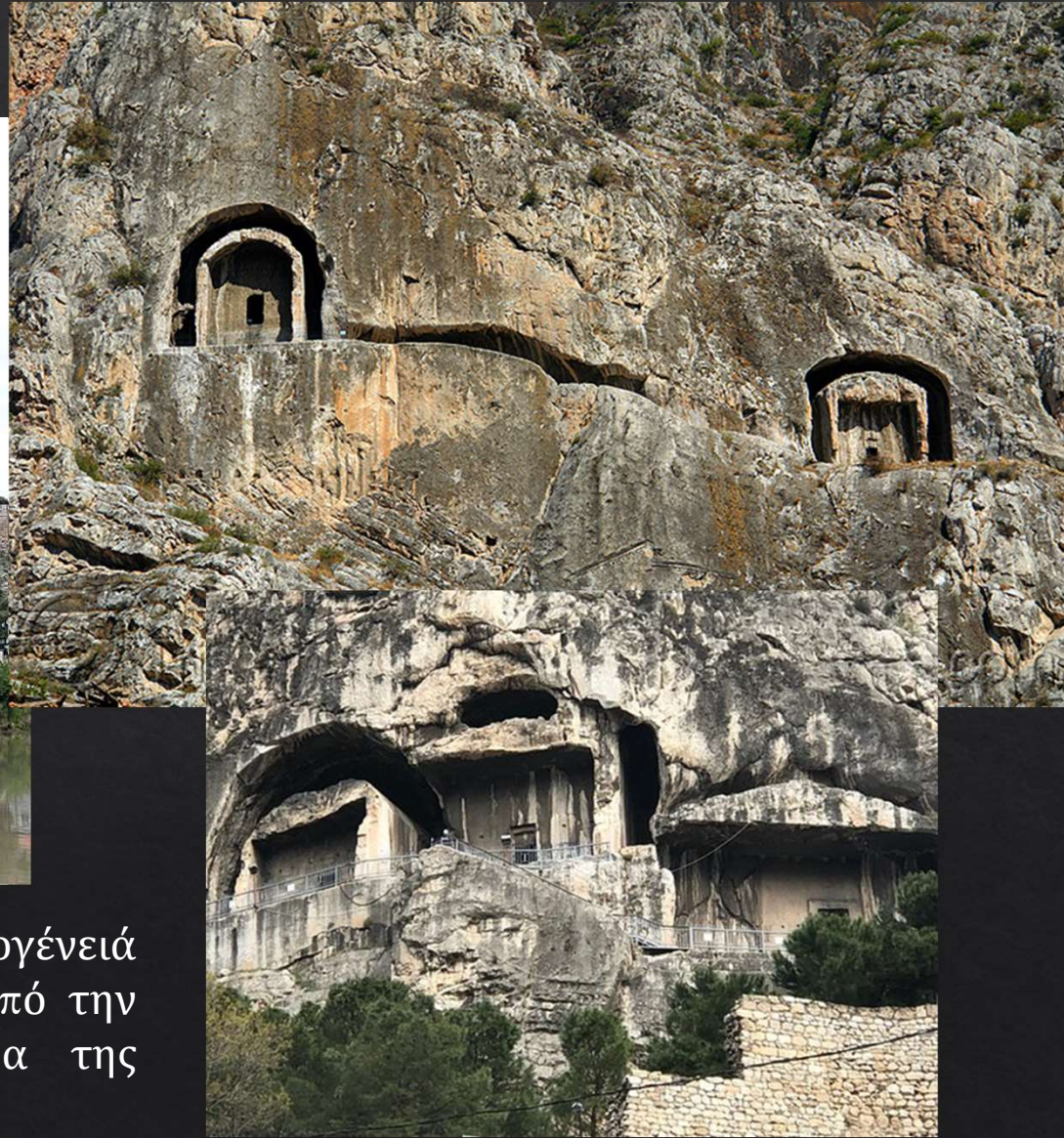
(Στρ., Γεωγρ. XII.3.39)

Οι τάφοι των Μιθριδατών βασιλέων

Οι Μιθριδάτες επέλεξαν και υιοθέτησαν για την οικογένειά τους ταφικά μνημεία, τα οποία κατάγονταν μεν από την περσική παράδοση, αντανακλούν όμως πρότυπα της ελληνικής αρχιτεκτονικής

Οι τάφοι της Αμάσειας χρονολογούνται πριν τη μεταφορά της πρωτεύουσας από τον Φαρνάκη στην Σινώπη το 183 π.Χ. Οι Μιθριδάτες ,που βασίλευσαν κατά τα πρώτα χρόνια της δυναστείας έχοντας ως πρωτεύουσα του βασιλείου τους την Αμάσεια ήταν με χρονολογική σειρά οι: Μιθριδάτης Ι, Αριοβαρζάνης, Μιθριδάτης ΙΙ, Μιθριδάτης ΙΙΙ και Φαρνάκης Ι.

Βωμός Διός Στρατίου

Η λατρεία του Διός Στρατείου επιλέχθηκε από την βασιλική οικογένεια ως η επίσημη λατρεία του Βασιλείου του Πόντου.

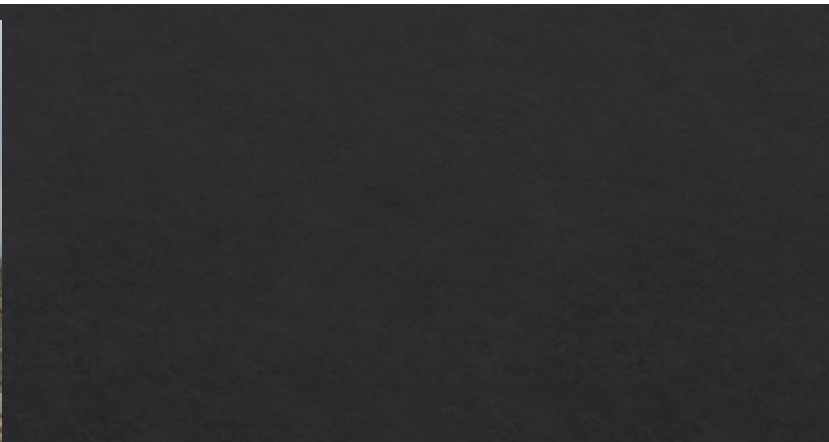

Ο Αππιανός παραδίδει πως ο Μιθριδάτης Ευπάτορας τέλεσε πατροπαράδοτη θυσία στο βωμό του Διός Στρατίου το 82 π.Χ., μετά την επιτυχή έκβαση των διενέξεων, που είχε με τις ρωμαϊκές δυνάμεις του Μουρήνα στην Καππαδοκία και το 74 π.Χ. πριν την είσοδο του στρατού του στην Παφλαγονία. Κατά τον ιστορικό ο Μιθριδάτης ακολουθώντας την παράδοση της πατρίδας του, πρώτα κουβάλησε μόνος ξύλα στη σωρό, που βρισκόταν πάνω στο βωμό δημιουργώντας μια δεύτερη μικρότερη. Με αυτό τον τρόπο η μεγάλη σωρός περιέκλειε την δεύτερη. Στο ανώτερο σημείο της σωρού έριχναν γάλα, μέλι, κρασί, λάδι και διάφορα θυμιάματα. Στο χαμηλότερο επίπεδο τοποθετούσαν ψωμί και κρέας, το οποίο προορίζονταν για όλους όσους παρευρίσκονταν στη θυσία.

Στη συνέχεια έβαζαν φωτιά στα ξύλα της σωρού.

Οι φλόγες από την πυρά έφταναν σε τόσο μεγάλο ύψος που ήταν ορατές από την θάλασσα σε απόσταση 1.000 σταδίων. Λεγόταν μάλιστα πως τόσο μεγάλη ήταν η θερμότητα που εξέπεμπε η πυρά ώστε κανείς δεν μπορούσε να πλησιάσει για πολλές μέρες.

Ανάλογη θυσία, πριν από τις στρατιωτικές τους επιχειρήσεις τελούσαν και οι Πέρσες βασιλείς προς τιμή του προστάτη θεού των Αχαιμενιδών Ahura-Mazda.

Το γεγονός μαρτυρά τον συγκρητισμό των θρησκειών στο Βασίλειο του Πόντου. Οι θεολογικές ομοιότητες μεταξύ του Δία και του Ahura-Mazda είχαν σαν αποτέλεσμα να εισχωρήσουν στην λατρεία της ελληνικής θεότητας περσικά στοιχεία.

Το φαινόμενο παρουσιάζεται και στη λατρεία άλλων θεοτήτων, όπως του Απόλλωνα, του Διονύσου, του Άρη, του Έρωτα, του ήρωα Περσέα και του Ηλίου. Ο συγκερασμός ωστόσο των ελληνικών και των περσικών στοιχείων έγινε με τέτοιο τρόπο ώστε τα ελληνικά να υπερισχύουν κυρίως στο θρησκευτικό μέρος της λατρείας, ενώ τα περσικά περιορίζονταν στις τελετουργίες.

Ο Γεωγράφος Στράβων
(64 π.Χ. - 24 μ.Χ.)

Βασίλειο Πόντου

- Σύγχρονο ελληνιστικό Βασίλειο.
- Η δυναστεία καταγόταν από την Περσική αριστοκρατία
- Υπερίσχυε το ελληνικό στοιχείο (πολιτισμός, γράμματα, αριστοκρατία, Αυλή).
- Κυριαρχούσαν οι ελληνικές θεότητες, λατρεύονταν ωστόσο και εντόπιες, όπως η Μα.